

नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान (नास्ट)

युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रम

सञ्चालन कार्यविधि, २०७९

खुमलटार, ललितपुर, नेपाल

उद्देश्य

युवा वैज्ञानिक प्राविधिज्ञहरूलाई अनुसन्धान क्षमतामा वृद्धि गर्न र विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा युवाहरूको लगाव अभिवृद्धि गर्नु यस युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

प्रस्तावना

युवा वैज्ञानिक एवं प्राविधिज्ञहरूलाई अनुसन्धानमा प्रोत्साहन र प्रवर्द्धन गर्न, देशको अनुसन्धान क्षमता र दायरा विस्तार गर्न एवं नेपाली वैज्ञानिक एवं प्राविधिज्ञहरूलाई अनुसन्धानात्मक क्षेत्रमा निरन्तर लागि रहन तथा देश र जनताको आर्थिक सामाजिक स्तर वृद्धिमा प्रेरणा जागृत गर्ने अभिप्रायले यो कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(१) यस कार्यविधिको नाम नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानबाट प्रदान गरिने “युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रमको कार्यविधि, २०७९” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) “नास्ट” भन्नाले नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानलाई संझनु पर्दछ ।

(ख) “अनुसन्धान सहयोग” भन्नाले विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा गरिने वा गर्न सकिने अध्ययन वा अनुसन्धान वा सो सम्बन्धी कार्यका लागि प्रदान गरिने अनुदान सहयोग संझनु पर्दछ ।

(ग) “कार्यविधि” भन्नाले नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानबाट प्रदान गरिने “युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रमको कार्यविधि, २०७९” संझनु पर्दछ ।

(घ) “मूल्याङ्कन समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा ३ बमोजिम गठित नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानबाट प्रदान गरिने युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रमको मूल्याङ्कन समितिलाई संझनु पर्दछ ।

(ङ) “युवा” भन्नाले १५ वर्ष माथि र ४० वर्ष उमेर ननाघेका व्यक्ति भन्ने संझनु पर्दछ ।

३. युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोगका लागि मूल्याङ्कन समिति गठन

(१) अनुसन्धान सहयोगका लागि उपयुक्त उम्मेदवार चयन गर्ने प्रयोजनको लागि देहायका सदस्यहरू भएको मूल्याङ्कन समिति गठन गरिनेछ ।

(क)	प्राज्ञ, नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	संयोजक
(ख)	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले तोकेको प्रतिनिधि	सदस्य
(ग)	विज्ञान संकाय प्रमुख वा संकायले तोकेको विज्ञ	सदस्य
(घ)	प्रविधि संकाय प्रमुख वा संकायले तोकेको विज्ञ	सदस्य
(ङ)	नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्ले तोकेको विज्ञ	सदस्य
(च)	त्रिभुवन विश्वविद्यालय, विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थानले तोकेको विज्ञ	सदस्य

(छ)	काठमाडौं विश्वविद्यालय, स्कूल अफ साइन्स, डीनको कार्यालयले तोकेको विज्ञ	सदस्य
(ज)	नास्ट विश्लेषणात्मक सेवा केन्द्र प्रमुख वा केन्द्रले तोकेको विज्ञ	सदस्य
(झ)	प्रमुख, योजना तथा मूल्याङ्कन महाशाखा	सदस्य सचिव
(२)	मूल्याङ्कन समितिले आवश्यक ठानेमा सम्बन्धित विषयको विषयका विज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।	

४. मूल्याङ्कन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- (१) युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोगका लागि उपयुक्त व्यक्ति मूल्याङ्कन गरी सिफारिस गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।
- (२) युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोगका लागि योग्य उम्मेदवार मूल्याङ्कन गर्न समितिले देहाय बमोजिमको कार्य गर्नेछ ।
- (क) युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रमबाट दफा ६ बमोजिमको सूचना प्रकाशित गरी अनुसन्धान अनुदानका लागि तोकिएको फाराम बमोजिमका विवरणहरू प्राप्त हुन आएका आवेदनहरू मध्येबाट विज्ञले गरेको मूल्याङ्कनको आधारमा उच्चतम अंक प्राप्त गरेका आवेदकहरूलाई प्रस्तुतीकरण निम्ति सिफारिस गर्नेछ ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम सिफारिस गर्दा समान अंक प्राप्त भएमा पुनः मूल्याङ्कन गरी योग्यताक्रम निर्धारण गरी सिफारिस गर्नेछ । यसरी पुनः मूल्याङ्कन गर्दा एक जना नयाँ विषय विज्ञ थप गरी पुनः मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
- (ग) प्राज्ञिक विशिष्टताको आधारमा विज्ञ छनौट गरी बैठकमा आमन्त्रण गर्ने ।
- (घ) अनुसन्धान सहयोगका योग्य उम्मेदवार मूल्याङ्कन गरी सिफारिस गर्ने प्रक्रियामा कुनै द्विविधा भएमा समितिमा राखि पुनः अन्तिम निर्णय लिने ।

५. मूल्याङ्कन समितिको बैठक, निर्णय र कार्यविधि

- (क) मूल्याङ्कन समितिको संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ । बैठक आवश्यकता अनुसार भर्चुअल माध्यमबाट पनि बस्न सक्नेछ ।
- (ख) मूल्याङ्कन समितिको सम्पूर्ण सदस्यहरू संख्याको बहुमत सदस्यहरू उपस्थित भएमा गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (ग) मूल्याङ्कन समितिको बैठकले गरेको निर्णय सदस्य-सचिवले निर्णय पुस्तिकामा जनाई संयोजकबाट प्रमाणित गराई राख्नुपर्नेछ । समितिको बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ, र मत बराबर हुने अवस्था आएमा संयोजकको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
- (घ) मूल्याङ्कन समितिको बैठकमा अपनाइने वा आईपर्ने समस्याहरू समाधान गर्न अन्य थप कुराहरू कार्यविधिमा आवश्यक भएमा समिति आफैले निर्धारण गर्नेछ ।
- (ङ) मूल्याङ्कन समितिलाई युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग प्रदान गर्न उपयुक्त व्यक्ति वा संस्था सिफारिस गर्ने पूर्ण अधिकार हुनेछ । यो कार्यविधिमा उल्लेख भएदेखि बाहेक अन्य विषयमा छलफल तथा सिफारिस गर्नु परेमा समितिले आफैले कार्यविधि बनाई गर्न सक्नेछ ।

६. दरखास्त आव्हान प्रक्रिया

युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोगका लागि प्रस्ताव र आवेदन पेश गर्न नास्टले राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका र नास्ट वेबसाइटमा निम्न व्यहोराको दरखास्त आव्हानको सूचना प्रकाशित गर्नेछ ।

- (क) प्रस्ताव र आवेदन दिने अवधि २९ दिनको हुनेछ ।
- (ख) कार्यविधिको अनुसूचीमा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा प्रस्ताव र आवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (ग) रितपूर्वक प्राप्त नभएको र म्याद नाघि प्राप्त भएका प्रस्ताव र आवेदनमा कुनै कारवाही गरिने छैन ।

७. योग्यता

यस कार्यक्रममा सहभागी हुन आवेदन दिँदा प्रकाशित सूचनाको अन्तिम म्यादसम्म ४० वर्ष उमेर ननाघेका व्यक्ति हुनु पर्नेछ । यस्तै संस्थागत र बहु विधागत अनुसन्धान निम्ति आवेदन दिँदा संस्थामा आवद्ध अनुसन्धानकर्ताको आवेदन दिने अन्तिम म्यादसम्म ४० वर्ष ननाघेकाले मात्र सहभागी हुन पाउनेछन् । युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग निम्न वर्गमा विभाजन गरी प्रतिस्पर्धा गराइनेछ, र सोही अनुसार आवेदन आव्हान गरिनेछ ।

व्यक्तिगत सहभागिता

- (क) विज्ञान र प्राविधिक तर्फ अनुसन्धान तहमा उच्च शिक्षा हासिल गरेका नेपाली नागरिकहरू
- (ख) उच्च शिक्षा हासिल नगरेका तर प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान भएका नेपाली नागरिकहरू

द्रष्टव्य: यहाँ उच्च शिक्षा भन्नाले स्नातकोत्तर वा सो सरह र सो भन्दा माथिको शिक्षालाई जनाउँदछ ।

विद्यालय/क्याम्पस/संस्था सहभागिता

- (क) विद्यालय स्तर (विज्ञान) र कलेज स्तर (स्नातक) मा विज्ञान प्रविधि विषयमा अध्ययन वा सो सम्बन्धी ज्ञान भएका विद्यार्थीहरू
- (ख) वैज्ञानिक समाज, प्रविधि समाज (Professional Society), संस्थाहरूको (विधिवत् दर्ता एवं नवीकरण अद्यावधिक भएको हुनु पर्नेछ)

संस्थागत सहभागिता

- (क) विश्वविद्यालय, विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी विभागहरू, अनुसन्धान एवं प्रविधि विकास सम्बन्धी संस्थाहरू आदि । (संस्थागत सहभागिताका लागि टोली नेता र अन्य अनुसन्धानकर्ताको हकमा व्यक्तिगत शैक्षिक योग्यताको उच्च शिक्षा हासिल गरेकालाई सहभागी गराइनेछ ।)
- (ख) बहु विधागत अनुसन्धानका एक भन्दा बढी अन्तर सम्बन्धित विषयका प्रस्तावहरू समावेश गरिनेछ ।

८. प्रस्तावको लागि अनुसन्धान क्षेत्र

विज्ञान तथा प्रविधिको कुनै पनि विधामा अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास सम्बन्धी प्रस्ताव पेश गर्न सकिने छ तर समस्या अध्ययन गरी प्रतिवेदन मात्र पेश गर्ने खालका अनुसन्धानलाई यस कार्यक्रममा समावेश गरिने छैन ।

९. छनौट प्रक्रिया

सूचना आव्हानमा तोकिएको म्याद भित्र नास्टको केन्द्रीय कार्यालयमा दर्ता भएका प्रस्तावहरूलाई मात्र प्रारम्भिक छनौट प्रक्रियामा सहभागी गराइने छ । नास्टले तोकेका ढाँचा अनुसार प्राप्त भएका प्रस्तावहरू, रितपूर्वक

आएका प्रस्तावहरू, तोकिएका क्षेत्र भित्रका प्रस्तावहरूमा मूल्याङ्कन समितिले प्रारम्भिक छनौट प्रक्रियाबाट अर्को चरणको मूल्याङ्कनको लागि छनौट गर्नेछ ।

प्रारम्भिक छनौट चरणबाट छनौट भई आएका व्यक्ति/समूहगत, संस्थागत र बहु विधागत अनुसन्धान प्रस्तावहरूलाई मूल्याङ्कन समितिले सम्बन्धित दुई जना फरक विषय विज्ञ समक्ष मूल्याङ्कन (Blind Peer Review) को लागि पठाइनेछ । विषय विज्ञले नास्टले तोकेको मूल्याङ्कन आधार र प्रक्रिया अनुसूची-२ मा दिइए अनुसार मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ । विद्यालय, क्याम्पस र वैज्ञानिक समाज, प्रविधि समाज र संस्थाहरूले पेश गरेको अनुसन्धान प्रस्ताव भने एक जना विषय विज्ञले मात्र प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । कुनै प्रस्तावमा विषय विज्ञले गरेको मूल्याङ्कनमाथि, मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिलाई चित्त नबुझेमा पुनः अर्को विषय विज्ञ समक्ष पठाउन सक्नेछ । विज्ञान तथा प्रविधिको विधाहरू छुट्याई र विनियोजित बजेटको सीमा समेतलाई ध्यान दिई मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिले प्रस्तावको उच्चतम मूल्याङ्कन अंकको आधारमा प्रस्तुतीकरणको लागि नाम सिफारिस गर्नेछ र प्रस्तावक स्वयं उपस्थित भई प्रस्तुतीकरण दिनु पर्नेछ । संस्थागत र बहु विधागत अनुसन्धान प्रस्तावकको हकमा टोली नेता (टीम लिडर) ले प्रस्तुतीकरण दिनुपर्नेछ । प्रस्तुतीकरणको लागि सिफारिस भएको तर विविध कारणवस नास्टमा उपस्थित भएर प्रस्तुतीकरण दिन नसक्ने अवस्थाको जानकारी प्रस्तावकले दिएमा अनलाइन वा भर्चुअल माध्यमबाट पनि प्रस्तुतीकरण गराउन सकिने छ ।

प्रस्तुतीकरणको मूल्याङ्कन गर्नको लागि मूल्याङ्कन समितिले विषय वस्तुलाई आधार मानेर सम्बन्धित १ जना विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्नेछ । विषय विज्ञ र छनौट समितिका सदस्यहरूले प्रस्तुतीकरणको मूल्याङ्कन गर्ने छन् । प्रस्तुतीकरणको मूल्याङ्कन अंकको भार विषय विज्ञलाई ५० प्रतिशत र समितिका सदस्यहरूको लागि ५० प्रतिशत हुनेछ । सोही अनुसार मूल्याङ्कनको औसत अंक लिई प्रस्तुतीकरणको कूल मूल्याङ्कन अंक निकालिनेछ । तर तोकिएको विषय विज्ञले मूल्याङ्कन गर्दा प्रदान गरेको मूल्याङ्कन अंकमा छनौट समितिलाई चित्त नबुझेको नभएको सर्वसम्मत ठहर भएमा तेस्रो विषय विज्ञ राखि पुनः प्रस्तुतीकरण गरी मूल्याङ्कन गरी औसत निकाली कूल मूल्याङ्कन अंक निकालिने छ ।

१०. नतिजा प्रकाशन प्रक्रिया

मूल्याङ्कन समितिको सिफारिस अनुसार अनुदानको लागि छनौट भएका प्रस्तावकहरू र वैकल्पिक उम्मेदवारहरूको अन्तिम नामावली नास्टबाट निर्णय भएपछि मात्र नास्टको सूचना पाटीमा टाँस गरिनुका साथै सम्बन्धितलाई जानकारी र नास्ट वेवसाइटमा राखिने छ ।

११. संझौता प्रक्रिया

अनुसन्धान सहयोगको लागि नतिजा प्रकाशित भएको ७ दिन भित्र र अन्तिम दिन सार्वजनिक विदा परेमा सोको भोलिपल्ट नास्ट केन्द्रीय कार्यालय, खुमलटारमा उपस्थित भई संझौता गर्नुपर्नेछ । अन्यथा योग्यताक्रमको आधारमा वैकल्पिक प्रस्तावकहरूको नाम क्रमशः प्रकाशन गरिनेछ । विषम परिस्थिति वा अन्य कुनै कारणले तोकिएको म्याद भित्र भौतिकरूपले उपस्थित भै संझौता गर्न नसक्ने अवस्था देखिएमा विद्युतीय हस्ताक्षर गरी विद्युतीय माध्यमबाट संझौता-पत्र पठाउन सकिनेछ । तर सो व्यहोरा नास्टलाई समयमा नै औपचारिक जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

१२. पुनः दरखास्त आव्हान

प्रथमपटक आवेदनका लागि सूचना गरिसकेपछि तोकिएको म्याद भित्र उपयुक्त प्रस्ताव नआएको अवस्थामा पुनः १० दिनको म्याद राखि सूचना प्रकाशित गरिनेछ ।

१३. अनुसन्धान सहयोग प्रदान गर्ने किसिम

क) कार्यक्रम, बजेट र अनुदान प्रदान गरिने संख्या

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	बजेट (रु. मा)	प्रदान गरिने प्रस्ताव संख्या	अनुसन्धानकर्ता संख्या
क.	माध्यमिक विद्यालयस्तर (विज्ञान समूह) मा गरिने अनुसन्धानात्मक एवं नवप्रवर्तन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन (अनिवार्य रूपमा समूहगत प्रस्ताव पेश गर्नु पर्ने)	बढीमा रु. ५०,०००/- सम्म	३०	३०
ख.	क्याम्पस स्तर (स्नातक तह) मा अनुसन्धानात्मक एवं नवप्रवर्तन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन (अनिवार्य रूपमा समूहगत प्रस्ताव पेश गर्नु पर्ने)	बढीमा रु. १,००,०००/- सम्म	३० *	६०
ग.	वैज्ञानिक समाज, प्रविधि समाज (Professional Society), संस्थाहरूको अनुसन्धानात्मक एवं प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन	बढीमा रु. १,००,०००/- सम्म	१०	१०
घ.	व्यक्ति/समूहगत अनुसन्धान अनुदान (विधागत समूह र उप-समूह १३ (ख) मा उल्लेख गरिएको छ)	बढीमा रु. ५,००,०००/- सम्म	५५ **	५५
ङ.	संस्थागत अनुसन्धान (अनिवार्य रूपमा समूहगत अनुसन्धानकर्ता सदस्यहरूको नाम पेश गर्नु पर्ने)	बढीमा रु. १०,००,०००/- सम्म	१०	३०
च	बहु विधागत अनुसन्धान	बढीमा रु. १२,००,०००/- सम्म	५	१५

* स्नातक तहमा अध्ययनरत प्रस्तावहरू कम्तिमा दुई जना हुनुपर्नेछ ।

** संस्थागत अनुसन्धान प्रस्तावहरू कम्तिमा दुई जना संलग्न हुनुपर्नेछ ।

द्रष्टव्य: साथै एक जना अनुसन्धानकर्ताले एउटा अनुसन्धान कार्यमा संलग्न हुनुपर्नेछ । समूहगत र संस्थागत अनुसन्धान सहयोग प्रदान गरिने अनुसन्धान परियोजनामा संलग्न अनुसन्धानकर्तालाई प्रदान गरिने संख्या मानिनेछ । जस्तै: कुनै एक संस्थागत अनुसन्धान प्रस्तावमा पाँच जना र समूहगत अनुसन्धान प्रस्तावमा तीन जना अनुसन्धानकर्ता संलग्न रहेमा त्यसको परिणाम आठ (८) भएको मानिनेछ ।

नास्टको सात प्रदेशका विशिष्टीकृत अनुसन्धान केन्द्रको उद्देश्यसँग मेल खाने अनुसन्धान प्रस्तावहरू सोही प्रदेशमा कार्यरत वैज्ञानिक प्राविधिज्ञबाट पेश भएमा त्यस्ता प्रस्तावहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

१३. ख) विधागत समूह र उप-समूह

क्रम	विधागत समूह	उप-समूह
१	भौतिक तथा भौगर्भिक विज्ञान Physical and Earth Science	भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, गणित, तथ्याङ्कशास्त्र, कम्प्यूटर, भूगर्भ, जल तथा मौसम, वातावरण विज्ञान, आदि
२	जीव विज्ञान Biological Science	वनस्पति विज्ञान, प्राणीशास्त्र, सूक्ष्मजीव विज्ञान, जैविक प्रविधि (बायोटेक्नोलोजी), पारिस्थितिकीय विज्ञान (Ecology) आदि ।
३	इन्जिनियरिङ्ग तथा प्रविधि Engineering and Technology	इन्जिनियरिङ्गका विभिन्न विधाहरू, सूचना प्रविधि, अन्तरिक्ष प्रविधि, वास्तुकला (आर्किटेक्चर) आदि ।
४	कृषि तथा वन विज्ञान Agriculture and Forestry	कृषिका विभिन्न विधाहरू, पशु विज्ञान, मत्स्यपालन, खाद्य र दुग्ध प्रविधि र वन विज्ञान आदि ।
५	स्वास्थ्य तथा चिकित्सा Medicine and Health Science	औषधी विज्ञान, आयुर्वेद, नर्सिङ्ग, दन्त चिकित्सा र चिकित्सा (शल्य सहित) विज्ञानका विभिन्न विधाहरू आदि ।
६	बहु विधागत अनुसन्धान Muiti Disciplinary Research	एक भन्दा बढी अन्तर सम्बन्धित विषयका प्रस्तावहरू

द्रष्टव्य: माथि उल्लेखित विधाहरू मध्ये कुनै विधामा अपेक्षित अनुसन्धान र कार्यक्रम प्रस्ताव नआएको र अन्य विधामा उत्कृष्ट प्रस्ताव आएको व्यहोरा मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिले सिफारिस गरेमा तोकिएको विधाको लागि विनियोजित रकम अन्य विधामा खर्च गर्न सकिने छ । साथै कुनै पनि विधामा स्तरीय प्रस्ताव नआएको व्यहोरा विषय विज्ञ र मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिबाट सिफारिस भएमा पनि त्यस्ता विधामा अनुसन्धान सहयोग प्रदान गरिने छैन । यो अनुसन्धान सहयोग बजेट विनियोजनको आधारमा समानुपातिक तवरले प्रदान गरिनेछ ।

१४. अनुसन्धान सहयोग किस्ता रकम प्रदान गर्ने किसिम

व्यक्ति/समूहगत अनुसन्धान अनुदान, संस्थागत र बहु विधागत अनुसन्धान अनुदान मूल्याङ्कन समितिले गरेको सिफारिस र विनियोजित बजेटको भारलाई दृष्टिगत गरी सोही परिधिमा रहेर ३ किस्तामा उपलब्ध गराइनेछ । पहिलो किस्तामा स्वीकृत बजेटको ५० प्रतिशत नास्ट र अनुसन्धानकर्ताबीच संभौता भए पछि प्रदान गरिनेछ भने दोस्रो किस्ता रकम अनुसन्धान प्रगतिको विज्ञबाट गरिने अनुगमन र मूल्याङ्कनको आधारमा ३५ प्रतिशत र अन्तिम किस्ता १५ प्रतिशत रकम अन्तिम अनुसन्धान प्रतिवेदन (Final Research Report) पेश गरी मूल्याङ्कन समितिबाट सिफारिस भए पछि प्रदान गरिनेछ ।

तर अन्तिम किस्ताको रकम प्राप्त गर्न संभौतामा तोकिएको समयसीमा भित्र अनिवार्यरूपमा अन्तिम अनुसन्धान प्रतिवेदन (Final Research Report) तोकिएको ढाँचा अनुसार तयार गरी बुझाउनु पर्नेछ ।

विद्यालय, क्याम्पस र वैज्ञानिक समाज, प्रविधि समाज र संस्थाले पेश गरेको अनुसन्धान वा कार्यक्रम प्रस्तावमा स्वीकृत भए अनुसारको रकममध्ये प्रथम किस्तामा ५० प्रतिशत र कार्यक्रम सम्पन्न गरी तोकिएको ढाँचा बमोजिम आधिकारिक अन्तिम अनुसन्धान प्रतिवेदन (Final Research Report) पेश गरेपछि बाँकि ५० प्रतिशत किस्ता रकम प्रदान गरिनेछ ।

अनुसन्धान परियोजना बीचमा छोड्ने वा समयसीमा भित्र अनुसन्धान प्रतिवेदन नबुझाउने व्यक्ति, समूह, समाज वा संस्थालाई नास्टबाट प्रदान गरिने पुरस्कार, अनुसन्धान अनुदान लगायतका लागि अयोग्य ठहरिने गरी अनुगमन समितिको सिफारिस बमोजिम कालो सूचीमा पनि राख्न सकिनेछ ।

१५. प्रस्ताव मूल्याङ्कन व्यवस्था र पारिश्रमिक

युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रमका लागि प्राप्त प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कनको लागि विषय विज्ञ तोकने जिम्मा मूल्याङ्कन समितिको हुनेछ । व्यक्ति/समूहगत अनुसन्धान प्रस्ताव, संस्थागत र बहु विधागत अनुसन्धान प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरे वापत विषय विज्ञलाई प्रति प्रस्ताव रू.२,०००।- (अक्षरेपी दुई हजार मात्र) पारिश्रमिक प्रदान गरिनेछ भने विद्यालय, क्याम्पस र वैज्ञानिक समाज, प्रविधि समाज र संस्थाहरूबाट पेश भएका प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरे वापत विषय विज्ञलाई प्रति प्रस्ताव रू. १,०००।- (अक्षरेपी एक हजार मात्र) पारिश्रमिक प्रदान गरिनेछ । मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिमा रहनु भएका सदस्यहरू कसैले पनि प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्न पाउने छैनन् । मूल्याङ्कन समितिको बैठक भत्ताको सम्बन्धमा नास्ट आर्थिक नियमावली अनुसार हुनेछ ।

१६. अनुसन्धान सहयोग अनुगमन र मूल्याङ्कन

अनुसन्धान सहयोग रकम प्राप्त गरेका प्रस्तावकहरूको कार्य प्रगति बारे जानकारी लिन नियमित रूपले अनुगमन र सुपरीवेक्षणको लागि युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोग अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति गठन गरिनेछ । कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने महाशाखाले विषय विज्ञहरू तोकि अनुगमन र मूल्याङ्कनको व्यवस्था मिलाउनेछ । इमेल मार्फत पनि अनुसन्धान प्रगति बुझ्ने व्यवस्था गर्नेछ । अनुसन्धानकर्ताले प्रत्येक २ महिनामा आफूले गरेको अनुसन्धान वा कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी नास्टमा अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ ।

१७. प्रस्ताव तथा अनुसन्धान प्रतिवेदन साहित्यिक चोरी गरिएको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।

१८. संस्थागत अनुसन्धानमा अन्य संस्थासँग सहकार्य गर्नु परेमा Collaborator सँगको Letter of Intent अनिवार्यरूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१९. अनुसन्धानबाट उपलब्ध हुने सक्ने निचोड वा प्रविधि विकासको प्रकाशन र प्रचार सम्बन्धी कार्य नास्टको नियमावली अनुसार गरिनेछ ।

२०. बौद्धिक सम्पत्ति माथिको साभेदारी

छनौट भएका प्रस्तावकहरूले नास्टसँग सहकार्य गरी काम गरी सकेपछि कुनै नयाँ आविष्कार वा प्रविधि सिर्जना वा विकास गरिएमा सो बाट सिर्जना हुने बौद्धिक सम्पत्तीमा नास्ट र संलग्न प्रस्तावको साभेदारी नास्टको नियमानुसार हुनेछ ।

२१. अनुसन्धान परियोजना अधुरो छोडेमा

अनुसन्धान परियोजना बीचमा अधुरो छोडेमा अनुसन्धानकर्तालाई निकाशा प्रदान गरिएको रकम नास्टमा अनिवार्य फिर्ता गर्नु पर्नेछ । त्यसरी रकम फिर्ता गर्न अटेरी गर्ने अनुसन्धानकर्तालाई रकम फिर्ता गर्न प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।

२२. अन्तिम व्याख्या गर्ने अधिकार

यस कार्यविधिका विभिन्न बुँदाहरूको व्याख्या वा तत् सम्बन्धी कुनै द्विविधा भएमा वा थप स्पष्ट गर्नु पर्ने भएमा अन्तिम व्याख्या गर्ने अधिकार नास्टमा अन्तरनिहित रहनेछ ।

अनुसूची- १

युवा वैज्ञानिकहरूलाई अनुसन्धान सहयोग प्रस्ताव पेश गर्न आह्वान सम्बन्धी सूचना

नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानबाट सञ्चालन गर्न लागिएको युवा वैज्ञानिकहरूलाई अनुसन्धान सहयोगको लागि विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी नतिजामुखी अनुसन्धान एवं नयाँ प्रविधि विकास वा सुधारिएको प्रविधि विकास गर्न प्रतिभावान् एवं उत्साही नेपाली नागरिकले (यो सूचनाको अन्तिम म्यादसम्म ४० वर्ष उमेर ननाघेका) यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले २१ दिन भित्र आफूले गर्न चाहेको अनुसन्धान प्रस्ताव सहितको निवेदन यस प्रतिष्ठानको खुमलटार स्थित केन्द्रीय कार्यालयमा दर्ता गराउन हुन आह्वान गरिन्छ, वा विज्ञापनमा उल्लेख भए अनुसारको इमेल ठेगानामा निवेदन सहित प्रस्ताव पठाई प्रतिष्ठानमा दर्ता गराउन हुन आह्वान गरिन्छ । हस्तलिखित प्रस्तावहरूलाई मान्यता दिइने छैन । अनुसन्धान प्रस्ताव १५ पृष्ठले नबढाई हुनुपर्नेछ । यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारीको लागि नास्टको वेबसाइट www.nast.gov.np हेर्न हुन अनुरोध गरिन्छ ।

अनुसन्धान सम्बन्धी प्रस्तावहरू नतिजामुखी र विद्यमान समस्याहरूलाई सम्बोधन गरी समाधान दिने खालको हुनुपर्नेछ र साथै प्रस्तावमा उल्लेखित बजेट, व्यक्ति/समूहगतको अनुसन्धानको लागि बढीमा रु. ५,००,०००/- (अक्षरेपी पाँच लाख मात्र) र संस्थागत अनुसन्धानको लागि रु. १०,००,०००/- (अक्षरेपी दश लाख मात्र) र बहु विधागत अनुसन्धानको लागि रु. १२,००,०००/- (अक्षरेपी बाह्र लाख मात्र) नबढाई पेश गर्नु पर्नेछ । छनौट भएका प्रस्तावहरूलाई संझौता भएको मितिले १२ महिनाको कार्य अवधि प्रदान गरिनेछ । प्रस्तावहरूले प्रस्तावका साथै एक प्रति नागरिकताको प्रतिलिपि, र एक पृष्ठको वैयक्तिक विवरण (बायोडाटा) पेश गर्नु पर्नेछ । युवा वैज्ञानिक अनुसन्धान सहयोगको कार्यविधि अनुसार छनौटमा परेका निवेदकहरूलाई मात्र अधिल्लो चरणमा सम्पर्क गरिनेछ ।

विद्यालयस्तरमा गरिने वैज्ञानिक एवं अनुसन्धानात्मक कार्यक्रम सञ्चालन प्रस्तावका लागि बढीमा रु. ५०,०००/- (अक्षरेपी पचास हजार मात्र) र क्याम्पस स्तर (स्नातक तह) मा अध्ययनरत विद्यार्थी र वैज्ञानिक समाज, प्रविधि समाज र संस्थाहरूबाट गरिने अनुसन्धान प्रस्तावका लागि रु. १,००,०००/- (अक्षरेपी एक लाख सम्म) सम्म प्रदान गरिने भएकोले सोही परिधि भित्र रहेर प्रस्ताव पेश गर्न आह्वान गरिन्छ । विद्यालयस्तर र क्याम्पस स्तर (स्नातक तह) का विद्यार्थीहरूबाट गरिने अनुसन्धान वा वैज्ञानिक कार्यक्रमको लागि अनिवार्यरूपमा समूहगत प्रस्ताव र सम्बन्धित विद्यालय र क्याम्पसको सिफारिस अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ र यसको पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित विज्ञान शिक्षकको हुनेछ ।

प्रस्तावको ढाँचा (Format of Proposal)

आवेदकहरूले आफूले गर्ने कार्यको प्रस्ताव नास्टले प्रस्ताव गरेको ढाँचा अनुसार हुनुपर्नेछ। अन्यथा प्रस्ताव स्वतः खारेज हुनेछ। प्रस्तावको भाषा नेपाली वा अंग्रेजी दुवै मान्य हुनेछ।

१. आवरण पृष्ठ (Cover Page)

आवरण पृष्ठमा आफूले गर्ने कार्यको शीर्षक, निवेदकको नाम, ठेगाना, ईमेल र सम्पर्क नम्बर स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ। प्रस्तावको शीर्षक स्पष्ट, संक्षिप्त र आफूले गर्ने कार्यको प्रतिनिधित्व गर्ने खालको हुनुपर्नेछ।

२. सार (Abstract)

आफूले गर्ने कार्यको लक्ष्य सहित प्रमुख गतिविधिहरू, अनुसन्धान दृष्टिकोण र प्रस्तावित अनुसन्धानको अपेक्षित परिणामहरूको संक्षिप्त र स्पष्ट सारांश उल्लेख गर्नुपर्दछ।

३. परिचय (Introduction)

परिचयमा निम्न लिखित बुँदाहरू हुनुपर्नेछ:

क) अनुसन्धान सम्बन्धी पृष्ठभूमि (Research Background): हालसम्म भएका प्रयास र अनुसन्धानको आवश्यकताको लागि समस्याको पृष्ठभूमि (Background of the Problem) समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

ख) अनुसन्धान सम्बन्धी समस्या (Research Problem): समस्याहरूको विवरण र परियोजनाको आवश्यकताको औचित्य बारेमा उल्लेख गर्नुपर्दछ।

ग) अनुसन्धानको लक्ष्य (Research Objectives): अनुसन्धानको लक्ष्यहरू बुँदागतरूपमा स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्दछ।

घ) अनुसन्धानको महत्व (Significance of the Research): आम नेपालीहरूलाई अनुसन्धानले पुर्याउने फाइदा र योगदान सम्बन्धी उल्लेख गर्नुपर्दछ।

४. पूर्व कार्यहरूको समीक्षा (Literature Review)

प्रस्तावकले आफूले गर्ने कार्यको विषय सम्बन्धी पहिले प्रकाशित पत्रहरू, सन्दर्भ-पत्रहरू र जानकारी तथा छलफल आदि उल्लेख गर्नुपर्दछ।

५. सामग्री र विधि (Materials and Methods)

आफूले गर्ने कार्यको विस्तृत कार्यविधि, आवश्यक सामग्रीहरू जस्तै: उपकरण, मेशिन, सफ्टवेयर, रसायन र त्यसको लागि चाहिने बजेट विस्तृत रूपमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ। बजेट सम्बन्धी खण्डिकरण निम्नानुसार हुनुपर्नेछ। बजेटको प्रत्येक शीर्षक अन्तर्गत लाग्ने खर्च सकेसम्म विस्तृतरूपमा उल्लेख गर्नुपर्दछ।

टेबल १: बजेटको बाँडफाँड (Budget Breakdown)

क्र.सं.	खर्चको विवरण	अनुमानित रकम (रु.)
१	आवश्यक उपकरण तथा मेशिनरी (Instrument, Machinery and Tools) चाहिने भए उपकरण तथा मेशिनरीहरूको नाम र खर्च सहित कूल बजेटको बढीमा ५ प्रतिशतले नबढ्ने गरी विस्तृतरूपमा उल्लेख गर्ने	
२	कुनै प्रयोगशालामा परीक्षण वा स्थलगत परीक्षण वा मेशिनमा परीक्षण (Testing) गर्नु पर्ने भए परीक्षणको नाम र लाग्ने खर्च सहित विस्तृत रूपमा उल्लेख गर्ने	
३	कुनै विशेष मेशिनिङ्ग (Special Machining) गर्नु पर्ने भए त्यसको नाम सहित लाग्ने खर्च सहित विस्तृतरूपमा उल्लेख गर्ने ।	
४	सफ्टवेयर (Software) चाहिने भए सफ्टवेयरको नाम र लाग्ने खर्च सहित विस्तृत रूपमा उल्लेख गर्ने	
५	आफूले गर्ने कार्यको लागि चाहिने सम्पूर्ण निर्माण सामग्रीहरूको नाम र त्यसको लागि लाग्ने खर्च सहित विस्तृत रूपमा उल्लेख गर्ने	
६	रसायन (Chemical) चाहिने भए रसायनको नाम र लाग्ने खर्च सहित विस्तृतरूपमा उल्लेख गर्ने ।	
७	फिल्ड भ्रमणमा जानु पर्ने भए कहाँ कहाँ जानु पर्ने हो, कति दिन काम गर्नु पर्ने हो, स्थानको नाम सहित र कार्य सहित कूल बजेटको बढीमा १० प्रतिशतले नबढ्ने गरी उल्लेख गर्ने ।	
८	पारिश्रमिक (कूल बजेटको बढीमा १० प्रतिशतले नबढ्ने गरी उल्लेख गर्ने)	
९	विविध (कूल बजेटको बढीमा ५ प्रतिशतले नबढ्ने गरी उल्लेख गर्ने)	
	जम्मा रकम (Total Amount)	

द्रष्टव्य: अनुदान रकममा १५ प्रतिशत कर (स्रोत कट्टी कर) काटेर मात्र रकम प्रदान गरिनेछ ।

६. अनुसन्धान योजना (Gantt Chart)

आफ्नो अनुसन्धानको प्रमुख क्रियाकलापहरू (Main Activities) लाई सिलसिलेवार तरिकाले बुँदागत रूपमा उल्लेख गरी त्यसको समयावधि तोक्नु पर्नेछ । यो अनुसन्धानको अवधि बढीमा १२ महिनाको मात्र हुनेछ । प्रस्तावकहरूले १२ महिनाको समयावधि भित्र आफूले प्रस्ताव गरेको कार्य सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

७. अपेक्षित परिणाम (Expected Output/Indicators)

प्रस्तावित अनुसन्धानको अपेक्षित परिणाम उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

८. अनुसन्धान सिमितता (Limitation)

प्रस्तावित अनुसन्धानको सिमितता बारे उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

९. मौलिकताको घोषणा (Declaration of Originality)

प्रस्तावित अनुसन्धानको मौलिकता बारे प्रस्ताव पेश गर्ने व्यक्ति वा समूहले स्पष्ट घोषणा गर्नुपर्नेछ ।

१०. अनुसन्धान समूह (४० वर्ष उमेर ननाघेका)

प्रस्तावित अनुसन्धानमा संलग्न हुने व्यक्तिहरूको नाम, संलग्नता, योग्यता एवं विषय विज्ञता र उमेर चार्ट बनाई उल्लेख गर्नुपर्दछ । व्यक्ति/समूह, संस्थागत र विधागत अनुदानका लागि प्रस्ताव पेश गर्दा अनुसन्धान समूहले अनिवार्यरूपमा नागरिकताको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्दछ ।

११. सन्दर्भ-सूची (Reference)

प्रस्तावकहरूले प्रस्तावमा आफूले समीक्षा गरेका अनुसन्धान पत्रहरू, लेखहरू आदिको सन्दर्भ-सामग्रीहरू सिलसिलेवार तरिकाले उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-२

प्रस्ताव लेखन ढाँचा

(Proposal Writing Format)

प्रस्तावको आवरण पृष्ठ (Cover page) देखि सन्दर्भ-सूची (Reference) सम्म, बढीमा १५ पृष्ठले नबढाई हुनुपर्दछ । अन्य कुराहरू निम्नानुसार हुनुपर्दछः

१. प्रस्ताव लेखनको फन्ट अंग्रेजीमा भए “Times New Roman” मा र नेपालीमा भए “Preeti” मा हुनुपर्दछ । यूनिकोडबाट नेपालीमा टाइप गरेको भए “Arial Unicode” मा हुनुपर्दछ ।
२. प्रस्तावको पहिलो पृष्ठ आवरण पृष्ठ हुनुपर्दछ । आवरण पृष्ठमा आफूले गर्ने कार्यको शीर्षक, निवेदकको नाम, ठेगाना, इमेल र सम्पर्क नम्बर स्पष्ट उल्लेख हुनु पर्दछ । प्रस्तावको शीर्षक, प्रस्तावकको नाम र नास्टको नामको फन्ट साइज १४ पिटी (14 pt) को बोल्ड गरेको हुनु पर्छ भने बाँकि सबै १२ पिटी (12 pt) को फन्ट साइज हुनुपर्दछ । आवरण पृष्ठको नमूना तल दिइए अनुसार हुनुपर्दछ ।
३. प्रस्तावको दोस्रो पृष्ठमा प्रस्तावको सार (Abstract) हुनुपर्दछ । प्रस्तावको सार बढीमा १ पृष्ठको र फन्ट साइज नेपालीमा १४ अंग्रेजीमा १२ पीटी (12 pt) को हुनुपर्दछ ।
४. प्रस्तावको तेस्रो पृष्ठमा विषय-सूची (Table of Contents) हुनुपर्दछ । विषय-सूची तयार पार्दा माइक्रोसफ्टको स्वचालित तरिका प्रयोग गर्नुपर्दछ । फन्ट साइज १२ पीटी (12 pt) को बढीमा १ पृष्ठको हुनुपर्दछ ।
५. प्रस्तावको चौथो पृष्ठदेखि मुख्य विषय-वस्तु (Main Body of Proposal) सुरु हुन्छ । प्रस्तावको मुख्य विषय वस्तु भन्नाले परिचय (Introduction) देखि अपेक्षित परिणाम र निष्कर्ष (Expected Results and Conclusion) सम्म भन्ने बुझ्नु पर्दछ । मुख्य विषय वस्तुको फन्ट साइज १२ पीटी (12 pt) को हुनुपर्दछ र शीर्षक (Heading), उप-शीर्षक (Sub-Heading) सबैको फन्ट साइज १२ पीटी (12 pt) को बोल्ड गरेको हुनुपर्दछ ।
६. टाइप गरिएका सबै टेक्स्ट (Text) जस्टिफाइड (Justified) गरिएको हुनुपर्दछ । एक हरफबाट अर्को हरफको दूरी (Spacing) १.५ लाइन स्पेसिङ (1.5 Line Spacing) हुनु पर्छ र साथै एक अनुच्छेदबाट अर्को अनुच्छेद बीचको दूरी (Paragraph Spacing) दुई इन्टर गरेको वा दुई लाइन बराबर हुनुपर्नेछ । त्यस्तैगरी एक शीर्षक (Heading) वा उप-शीर्षक (Sub-Heading) सकिएपछि अर्को शीर्षक वा उप-शीर्षक शुरू गर्दा बीचको दूरी (Spacing) दुई इन्टर गरेको वा दुई लाइन बराबर हुनुपर्नेछ ।
७. एक शीर्षक वा उप-शीर्षक सकिएपछि अर्को शीर्षक वा उप-शीर्षक शुरू गर्दा क्रम संख्या क्रमिक र सिलसिलेवार हुनु पर्नेछ ।
८. सबै पृष्ठहरू पेज सेटअप (Page Setup) गरिएको हुनु पर्नेछ । पेज सेटअप गर्दा A4 साइजमा हुनु पर्ने र दायाँ, बायाँ, तल र माथि सबैतिर १ इन्च मार्जिन छाडेको हुनुपर्नेछ ।

९. सबै तालिका (Table) र चित्रहरू (Figures) को क्याप्सन (Caption) सहित नाम दिइएको हुनुपर्नेछ । तालिकाको क्याप्सन र नाम तालिकाको ठीक माथितिर बीचमा र चित्रको क्याप्सन र नाम चित्रको ठीक मुनितिर बीचमा दिइएको हुनुपर्नेछ ।
१०. प्रस्तावकहरूले आफूले समीक्षा (Review) गरेका प्रकाशित पत्र तथा कृतिहरू मूलपाठमा उद्धरण (In-Text Citation) गर्दा APA Style प्रयोग गर्नुपर्दछ र साथै प्रस्तावको अन्तमा राखिने सन्दर्भ-सूची (Reference) पनि APA Format मा नै राख्नु पर्दछ ।
११. बाँकि अन्य कागजात भए अनुसूचीमा राख्नु पर्दछ ।

Title of Research Proposal [Font Size 14, Bold, and Centered]

Submitted By [Font Size 14, Centered]

Complete Name (for individual applicant) [Font Size 14, Bold, and Centered]

Complete Name of Team Leader (for group applicants)

Contact No. xxxxxxxxxx [Font Size 12, Centered]

Email: xxxxyz@gmail.com [Font Size 12, Centered]

Name and Address of Office for Institutional Applicants [Font Size 12, Centered]

Date of Submission

Submitted To [Font Size 14, Centered]

Nepal Academy of Science and Technology (NAST) [Font Size 14, Bold & Centered]

Khumaltar, Lalitpur, Nepal

1. Introduction [Font Size 12, Bold]

The introduction part should include the research background and delineation of research problems. It should also enunciate the research objectives. Moreover, the introduction should highlight the significance of the research. [Font Size 12, Justified and Spacing 1.5]

1.1. Research Problem [Font Size 12, Bold]

A research problem is a statement about specific issues to be addressed, a condition to be improved, or a problem that the researcher wants to investigate to find a solution. The purpose of the research problem is to introduce the reader to and the importance of the topic being studied and contextualize the problem into a particular situation. [Font Size 12, Justified and Spacing 1.5]

1.2. Research Objectives [Font Size 12, Bold]

Research objectives describe precisely what the researcher intends or expects to achieve. It is closely related to the research problem. Setting the research objectives helps focus the study in a particular direction, identify variables to be measured, indicate the various steps to be involved, and establish the limitation of the study. The objectives can be general or specific. [Font Size 12, Justified and Spacing 1.5]

2. Literature Review [Font Size 12, Bold]

A literature review is a comprehensive summary of previous research in a particular field of study. The literature surveys scholarly articles, books, and other sources relevant to a particular area of research. It helps the researchers to know what the previous researchers have already done and what they have not yet done in the particular topic, and in doing so, helps to find out the research gap in the field of study. [Font Size 12, Justified and Spacing 1.5]

3. Materials and Methods [Font Size 12, Bold]

Here, you are required to explain in detail the tools, techniques, or processes that you use to conduct your research. You are also required to provide the budget to perform your work. Your budget should be comprehensive to the extent possible. [Font Size 12, Justified and Spacing 1.5]

4. Research Plan [Font Size 12, Bold]

Here, you have to mention the main activities of your research chronologically, and its duration should be specified. The maximum duration of your research should not be more than a year. Therefore, the proposers will have to complete the work they have proposed within a period of one year. [Font Size 12, Justified and Spacing 1.5]

5. Expected Output [Font Size 12, Bold]

The expected results and conclusions of the proposed research should be mentioned.

References

You are required to use APA Format.

अनुसूची-३

प्रस्तावको मूल्याङ्कनका आधारहरू

१. उच्च शिक्षा हासिल गरेका प्रस्तावकहरूको मूल्याङ्कन गर्दा १०० अंकमा ६० अंक प्रस्तावको मूल्याङ्कन र ४० अंक प्रस्तुतीकरणलाई दिइने छ ।

क्र.स.	मूल्याङ्कनका आधारहरू	मूल्याङ्कनको भार
१	प्रस्तावको मूल्याङ्कन	६० %
२	प्रस्तुतीकरणको मूल्याङ्कन	४० %
३	जम्मा	१०० %

२. शिक्षा हासिल नगरेका प्रस्तावकहरूको मूल्याङ्कन गर्दा १०० अंकमा ४० अंक प्रस्तावको मूल्याङ्कन र ६० अंक प्रस्तुतीकरण वा अन्तर्वार्तालाई दिइनेछ ।

क्र.स.	मूल्याङ्कनका आधारहरू	मूल्याङ्कनको भार
१	प्रस्तावको मूल्याङ्कन	४०%
२	प्रस्तुतीकरणको मूल्याङ्कन	६०%
३	जम्मा	१००%

लिखित प्रस्ताव मूल्याङ्कनको आधारहरू

क) अनुसन्धानको गुणस्तर

- अनुसन्धानको विषय: प्रस्तुत प्रस्तावको विषय समसामयिक विषय-वस्तु समेटेी नेपालीहरूको समस्या समाधान गर्ने खालको हुनु पर्ने आधार ।
- आवश्यकता: वैज्ञानिक हिसाबले अनुसन्धानको आवश्यकता पर्ने आधार ।
- समस्या पहिचान र पुष्ट्याई: प्रस्तावले समसामयिक समस्याको समाधान गर्ने गरी अवधारणा विकास गरिएको आधार र त्यसको नतिजाको अपेक्षा ।
- अनुसन्धानको उद्देश्य: खोजको अन्तर्निहित उद्देश्यको स्पष्टता र त्यसको पुष्टि हुने आधार सन्तोषजनक भए नभएको ।
- सन्दर्भ सामग्रीको प्रयोग र अनुसन्धानको ढाँचा: यथेष्ट सन्दर्भ सामग्रीको प्रयोग र तिनीहरूको विश्लेषण र त्यसको पृष्ठभूमिमा बनेको नवीन अनुसन्धानको आवश्यकता ।
- अनुसन्धान विधि: अनुसन्धानको विधि वैज्ञानिक, उपयुक्त र संभव भए नभएको ।
- बजेट: बजेट बाँडफाँडको गहिराइ तथा उपयुक्त भए नभएको ।

ख) प्रस्ताव प्रस्तुतीको गुणस्तर

- ढाँचा: प्रस्तुत प्रस्तावको ढाँचा अनुसूची-१ को प्रस्तावको ढाँचा (Format of Proposal) र प्रस्ताव लेखन निर्देशिका (Proposal Writing Guideline) अनुसार भएको वा नभएको ।
- भाषागत शुद्धता, स्पष्टता, एकरूपता: प्रयुक्त भाषाको भाषिक शुद्धता र एकरूपताको पूर्णरूपमा पालना गरे नगरेको ।

अनुसूची-४

अनुसन्धान प्रस्ताव मूल्याङ्कन फाराम

(उच्च शिक्षा हासिल गरेका प्रस्तावकहरूको लागि)

अनुसन्धान शीर्षक: _____

पूर्णाङ्क: ६०

क्र.सं.	विषय	विवरण	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	अनुसन्धानको गुणस्तर	अनुसन्धानको विषय र आवश्यकता	१०	
		समस्या पहिचान र पुष्ट्याई	१०	
		अनुसन्धानको उद्देश्य	१०	
		सन्दर्भ-सामग्रीको प्रयोग	५	
		अनुसन्धान विधि	१०	
		बजेट बाँडफाँड	५	
२	प्रस्तावको प्रस्तुति र लेखनको गुणस्तर	प्रस्तावको ढाँचा	५	
		भाषा सिल्लिलेख्यता	५	
		जम्मा	६०	

ग्रेडको वर्गीकरण: उत्कृष्ट (>९०%), धेरै राम्रो (८०-९९%), राम्रो (७०-७९%), सन्तोषजनक (६०-६९%), अपर्याप्त (५०-५९%) र कमजोर (<५०%) ।

टिप्पणी

क्र.सं.	मूल्याङ्कनकर्ताको नाम	हस्ताक्षर र मिति
१		

नोट: ५०% भन्दा कम र ९०% भन्दा बढी अंक दिँदा स्पष्टीकरण लेख्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-५

अनुसन्धान प्रस्ताव मूल्याङ्कन फाराम

(उच्च शिक्षा हासिल नगरेका प्रस्तावकहरूको लागि)

अनुसन्धान शीर्षक: _____

पूर्णाङ्क: ४०

क्र.सं.	विषय	विवरण	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	अनुसन्धानको गुणस्तर	अनुसन्धानको विषय र आवश्यकता	१०	
		समस्या पहिचान र पुष्ट्याई	५	
		अनुसन्धानको उद्देश्य	५	
		सन्दर्भ-सामग्रीको प्रयोग	५	
		अनुसन्धान विधि	६	
		बजेट बाँडफाँड	५	
२	प्रस्तावको प्रस्तुति र लेखनको गुणस्तर	प्रस्तावको ढाँचा	२	
		भाषा सिल्लिलेख्यता	२	
		जम्मा	४०	

ग्रेडको वर्गीकरण: उत्कृष्ट (>९०%), धेरै राम्रो (८०-९९%), राम्रो (७०-७९%), सन्तोषजनक (६०-६९%), अपर्याप्त (५०-५९%) र कमजोर (<५०%)

टिप्पणी

क्र.सं.	मूल्याङ्कन कर्ताको नाम	हस्ताक्षर र मिति
१		

नोट: ५०% भन्दा कम र ९०% भन्दा बढी अंक दिँदा स्पष्टीकरण लेख्नु पर्नेछ।

अनुसूची-६

मौखिक प्रस्तुति मूल्याङ्कन फाराम

(उच्च शिक्षा हासिल गरेका प्रस्तावकहरूको लागि)

प्रस्तुतिकर्ताको नाम _____

अनुसन्धानको शीर्षक _____

पूर्णाङ्क: ४०

क्र.सं.	विषय	विवरण	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	प्रस्तुति	अनुसन्धानको स्पष्टता र पुष्ट्याई	१५	
		छलफल/अन्तरक्रियात्मक क्षमता	१०	
		राष्ट्रिय परिस्थिति बमोजिम अनुसन्धानको महत्व	१०	
		व्यक्तित्व	५	
		जम्मा	४०	

टिप्पणी

क्र.सं.	मूल्याङ्कनकर्ताको नाम	हस्ताक्षर र मिति
१		

नोट: ५०% भन्दा कम र ९०% भन्दा बढी अंक दिँदा स्पष्टीकरण लेख्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-७

मौखिक प्रस्तुति मूल्याङ्कन फाराम

(उच्च शिक्षा हासिल नगरेका प्रस्तावकहरूको लागि)

प्रस्तुतिकर्ताको नाम _____

अनुसन्धान शीर्षक _____

पूर्णाङ्क: ६०

क्र.सं.	विषय	विवरण	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	प्रस्तुति	अनुसन्धानको स्पष्टता र पुष्ट्याई	२०	
		छलफल/अन्तरक्रियात्मक क्षमता	१५	
		राष्ट्रिय परिस्थिति बमोजिम अनुसन्धानको महत्व	१५	
		व्यक्तित्व	१०	
		जम्मा	६०	

टिप्पणी

क्र.सं.	मूल्याङ्कनकर्ताको नाम	हस्ताक्षर र मिति
१		

नोट: ५०% भन्दा कम र ९०% भन्दा बढी अंक दिँदा स्पष्टीकरण लेख्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-८

अनुसन्धान प्रतिवेदन पेश गर्ने ढाँचा

अनुसन्धान वा प्रविधि विकास सम्बन्धी कार्य बढीमा १२ महिनामा सम्पन्न गरी सक्नुपर्नेछ र अनुसन्धानकर्ताले निम्न बमोजिमको ढाँचामा अन्तिम अनुसन्धान प्रतिवेदन (Final Research Report) नास्टमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१. लिखित प्रतिवेदन: निर्दिष्ट फारम भरी प्रस्तावमा उल्लेख भए बमोजिम नयाँ निष्कर्ष के हो वा के आएको छ, सविस्तार उल्लेखगरी एक अन्तिम प्रतिवेदन बुझाउनु पर्नेछ, जसमा निम्न शीर्षकहरूमा सम्पूर्ण कार्य समाविष्ट भएको हुनुपर्नेछ ।

- (क) आवरण पृष्ठ
- (ख) सार
- (ग) विषय-सूची
- (घ) टेबुलहरूको सूची
- (ङ) चित्रहरूको सूची
- (च) पृष्ठभूमि
- छ) विधि
- (ज) नतिजा र वर्णन
- (झ) निचोड
- (ञ) सुझाव
- (ट) सन्दर्भ-सामग्री
- (ठ) अनुसूची एवं अन्य विस्तारित सामग्री

तर अनुसन्धान सहयोग मूल्याङ्कन समितिले सुधार गर्न आवश्यक ठानेमा पेश गरिएको अन्तिम अनुसन्धान प्रतिवेदन परिमार्जन गर्न आग्रह गर्न सक्नेछ । सो अनुसार प्रस्तावकले प्रतिवेदन परिमार्जन गरी नास्टमा पेश गर्नुपर्नेछ ।